

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Isáblt BÉTSBÖL Szeredán 26. Novemberben 1788.

Örvendetes Hir.

A' Felsőges Tsászár, kinek meg-érkezését már egynéhány napoktól fogva várjuk, még meg-nem-érkezett. — — Ha a' télen a' Német Tsászári Udvarnak a' Portával békésége nem lesz, már akár hogy mennyen a' végbe, Tavazfizal a' szemibe pökhetnek a' *Magyar Kurirnak* az ő Olvasói — sokot mondék; de nem minden ok-nélkül — és számot tarthatnak szavaimra az Erd. Olvasók. — Azt nem mondám mindazonáltal, hogy az Orosz-Udvarnak-is békésége lesz a' Portával; mert azt

nem tudjuk. Azt erősítik nemely félre-néző, de sok-szor leg-egyenesebben látó Politikusok, hogy a' háborúnak kezdetén mingyárt arra kérte volna a' Porta F. Tsászárunkat, hogy állana-el az Orosz szövetségtől, és vissza-adná neki mind azt, valamit csak a' *Paszszaroviai* békeség-szerint birt hajdon; de ő Felsége ezt tselekedni a' maga Frigységével nem akarván, a' mint minden tudja, mi-is könyökig mártottuk kezünköt a' *Márs* puská-poros kádjába s. t. Már most (a' mindenek' szájában forgó hír beszél-ki belőlem) az *Anglus* és *Frantzia* Tengeri Halászfők, nem igen jó szemmel nézván azt, hogy *Krim* az Oroszok' kezénél maradjon, és ezen F. Udvar az Europai egyenlő-mértéket még jobban-is fellyül haladja hatalmával — a' Pruszszus halászfők is *Dántzigba* (mely eddig az Orosz Udvar védelme alatt vala) előre Tengeri-halókat alkúdozván, arra vitték a' dolgot, (a' hírek-szerint) hogy a' F. Tsászár ezen háborúra nézve az Orosz-frigytől elállani láttatik; kinek a' Porta által-adja *Boszniát* az el-foglalt Várokkal edgyütt, sőt még *Vihátsot* is, mely a' *Paszszarovitzi* békeségkor sem vala a' miénk: *Serviának* egy részét *Belgráddal*, *Szabáttsal*; *Oláh-országot* is az *Olt-vizéig*; *Moldovából* a' *Rájdát* *Khotzimmel* edgyütt; több része pedig *Moldovának* *Jassival* edgyütt az Oroszoknak adattatik által, de *Krimia* vissza-menyen a' Porta kezébe. Igaz-é vagy nem ezen békeséges Osztály tökéletesen, már arról egészfzen jót nem állunk; de hogy békeségünk légyen a' télen, azt mi tökéletesen hiszszük — és még azt-is kezdték némellyek beszélleni, hogy *H. Galitzin* mellé, a' Bétsben lévő Orosz Követ mellé egy

Hivatalját segítő Társ-is fogna adatni. — Itten Bétsben közönséges hír, hogy *Ferentz* fő Hertzeg, Hertzeg *Kóburg*, Gróf *Vartensleben* és *de - Vins* a' *Thérésia* nagy Keresztes Rendével meg-ajándékoztattak. — Azon N. M. K. Testörző Tiszteknek, kik itthon maradván szabadsággal Hazájokba mentenek valamár a' múlt Pénteken Tudósítások ment, hogy legottan vissza-jöjjenek szolgálatra, minthogy ő Felsége itthon lészzen, és nem tudatik meddig fog itten múlatni.

A' *Magyar Kurir* ugyan a' békeféség' trombitaszavával álla-bé a' maga kedves Olvasóinhoz; de ha más Némzetek a' Magyar trombita-szót érthetnék, ezeknek más hangon fogna trombitálni; mert a' *Berlini* Levelek-szerint ezt írják minden Levelek: „Meg-érkezett már Berlinbe ama rég várt *Péttersburgi Kurir*, és ennek meg-érkezésével már most senki sem kételkedik benne, hogy a' *Márs* szomorú játékaik jádzó Theátrumra a' Pruszszufok-is fel-állanának. Már itt a' hadi-népnek meg-índulására minden készületek meg-tétettek: a' Zabnak a' Táborhoz való hordása végett némely gazdag *Berlini* Pénz-váltókkal edgyező kötés tétetett; mely Zab vásárlás nem Lengyel-országban, hanem Pruszszíában és *Meklenburgban* lészzen: egy 60-ezer Népre való élés-ház állittatott-fel, melybe már a' Király a' Pénzt el-is küldötte. A' *Berlini* Várofi-Tanáts parantsolatot vett, hogy két Tábornál való szolgálatra elégséges Kenyér - Sütöket, Kovátsokat, és más Mester-embereket állittson-ki; mellyet nagy hirtelenséggel meg-is tselekedett, és már ezen Tábori-

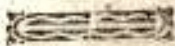

mester-emberek Királyi 'Sódon-is vagynak. Itt hát, még okát sem tudjuk bizonyoson, jó kalap platt van a' hadi-nép — és a' mi nagyobb, egy *Varsó*-ból hirtelen érkezett *Kurir* azt a' hirt vitte *Berlinbe*, hogy a' *Muszákák* a' *Lengyel Hertzeg Tsartorinjzki* jószágába már be-szállottanak.

Budáról írják, hogy a' *F. M. Lászi* és *Pellegrini* *Tábori-készületek Budán* jött keresztül (már *Béts*-be-is meg-érkezett) és ezen hónapnak 19-dikén mind a' két *Feldmarfal* váratik vala maga-is *Budára*. — Az *Agyyuzó-Seregnek* némely része *Budán* telel; kiknek már *szállás-is* vagon készítve (*Bétsben* is a *külső Várofikban* szállást készítnek vala a' napokban; melyből azt sajtúják a' *Bétsiek*, hogy ide-is fok katonaság fog a' télre szállittatni.) — A' *Tábori Fegyver Tárnok Mester Báró Rouvroi* Ur-is *Budán* fog telelni, a' minthogy már *szállása* vagon ottan. — *Zemlinből* nem irnak egyebet, hanem hogy ő *Felsége* már onnan el-jött, és hogy a' fő *hadi szállás* is minden órán el-költözik onnan: ott csak 11-ezer *Nép* marad a' *deszkákból* épített *Kunyhok*-ban. Az a' *hir* támodott a' *Belgrádiakról*, hogy ezek égetőket fogodtak volna pénzen, kik *Zemlint* fel-gyújtsák; azért parantsolat adatott itten, hogy minden ház előtt egy egy kád viz készen álljon. — A' *Besániai* olly fokban került *Sántzot* ő *Felsége* el-rontotta, és mind azokat a' *készületeket*, mellyek ott valának. — Ezen hónapnak 11-dikén jó reggel *virrattakor* 600 *Törökök* jövének nagy *dühösséggel* ezen el-rontott *Sántzokhoz*, kik között 400-an *lovak* valának, és meg-gyújták a' *Kunyhokat*, *örzö-há-*

zokat és mind azt, valami tsak meg-éghető vala, és három annyi erővel ütének a' mi szélső-vigyázóinkra. Ezek a' mennyire ki-tölt töllek vitézen óltalmazák magokat: mintegy 20 Törököt le-vágtanak; de még-is végtére kéntelenítettének hátrálni, és az ellenséget egészfzen *Bézsánia*ig botsáttani. De midőn ezen hirnek észre-vételére a' mi lovasaink, kik alkalmasint távól valának, óltalomra siettenek vólna, nagy lármák és tsatak között leg-ottan meg-térének a' Törökök, és Belgrádba visszamenének. Közülünk itt el-esett egy *Lengyel* Hadnagy, 1 Stráfa-mester, és 40 köz-ember; kik mind fő-nélkül találtak. — A' Zemlini Levelek azt írják, hogy a' Nagy-Vezért senki sem tudja hová lett. A' köz-nép lokat beszél ugyan rolla; de senki bizonyost nem mondhat, hová lett: akár hová ment — pedig hogy el-ment; nekünk elég az — bár el-se jött vólna. — A' mingyárt itt előbb meg-irt *Bézsániai* tsatáról egy bizonyosabb Levelet-is vettünk Zemlinből, mely-szerint egy Svadrom *Wurmzer* Húszár, és 1 Svadrom *Toskána* Dragonyosok mentenek itten segítségül a' Törökök ellen, — el-esett 1 Jäger fő Hadnagy 12 köz-emberrel. — A' *Toskána* Dragonyosi közzül 8 és a' *Wurmzer* Húszárjai közzül 12 köz-emberek; egy Húszár fő Hadnagy meg-sebesített, és egy Húszár Stráfa-mester, kinek a' lovát el-lőtték vala, elevenen el-vitetett.

A' Hadi-tanástól ki-adatott Tudósításban tsak e' vagon; mely a' Tábori fő-szállásról Zemlinből Nov. 12-dikén iratott. (*) Generálmájor Gróf Harrach, Novemb. 6-dikán a' Pálfi János Sergéből 2 hajókon, min.*

mindeniken egy egy Tisztel 40 embert szállított va-
la által az ellenség' földére *Gráditsi*-felé, és 200
Szabad-seregbelieket; kik 1000 Juhokat, 200 Ökrö-
ket; 43 lovakot és igen sok kő-söt hozának vala
által, melynek nagyobb része a' mi Népüktől ra-
bóltatott vala-el. A' mi a' mi Néptünké volt, az
azoknak vissza-adattátott, a' többit pedig kotya-
vetye által el-adván a' Nép között fel-osztatott.
— Minden Kémjeink egy szívvvel és szájjal azt bi-
zonyítják, hogy a' Törökök magok közt-is zenebo-
nászkodnak — az élésbéli dolgoknak nagy szükiben
vagnak — u. h. a' magok faluikat is, némely hel-
lyeken, pufztítani kezdték — *Orsovándl* pedig igen
nagy Seregnek vagyon öszve-gyüilve. (* *)

A' mi *Huzánkbeli* különös Tudósítáfok-szerint
azt-is irhatjuk, hogy *Arva*, *Trentson*, *Nyitra*, s. t.
Vármegyéknek — hol a' zab bővebben szokott te-
remni (ugy hallatik) 80-ezer mérő zabot kelletik a'
Táborszámára adni; melynek felét most, felét pedig
a' jövő Tavaszszal kelletik a' Táborhoz költöztetni.
— Erdélyből *Brafsó*ból egyebet nem irnak, hanem
hogy ott már minden Pafusfokon tsendefség vagyon;
a' hadi Nép Téli-szállásba szállott — *Generál Splé-
nyi* pedig, minden Népevel edgyütt, *Beretz*kől *Mol-
dovába* vissza-ment.

A' *Pálfi* Regementjének négy hónapig volt *Má-
jorját Liptay* Urat, már három izben meg-bizonyi-
tott jeles tselekedetéért, ő Felsége Obestlájdinánti mélt-
ósággal meg-tisztelte; 's a' mellett maga keze irá-
sával meg-betsülte; a' melyben vitézi tselekedetén
és okos rendelésein kedvét mutattya. A' mint má-
ga

ga za Obesflájd. Ur, hitves Társához irt Levelében, ki-nyilatkoztatja, nem annyira örül nagy tiztségre való fel-menésének, mint ezen ő Felsége keze irásának. A' kik vitézi dolgait hallották, azok által-látni fogják, hogy érdemes vólt arra. Ő vólt az, a' ki *Ujpalánkánál* a' Duna partjáról a' Török hajókat a' benne lévő Jantsárokkal edgyütt el-süllyesztette; a' Sántzban lévő négy Török Basával szabad ki-menetelekről edgyezett; a' hol-is egy Török színtelen kövel hajgálta, egyszer lábát-is érte. Nem sokára azután a' Törököktől némely fok eleséggel meg-rakott hajókat el-veve. Most ujjointan a' Török föld-jéről jött, és 2000 darab marhát által-hajtatott hozzánk. A' préda itt olly nagy vólt, hogy fok zsákmányal meg-zsákolták magokat a' katonái; magának pedig semmit se tulajdonított zsákmányból. Ezen maga viseléséből ki-tettzik nagysága. Eljen ez a' jeles Vitéz, és maradjon örök emlékezetben a' Magyaroknál!

A' Generál Kommandóhoz érkezett parantsolat lizerént, mindedgyik Magyar gyalog Regiment négy Kompániával szaporittatik. Ehez számlálván a' *Reserva Divisiót*-is, mindenik Magyar gyalog Regiment négy Battalionból fog állani. Azonképpen a' Húszár Regimentekhez-is egy Divisió adatik: ugy hogy minden Húszár Regimentben 5 Divisiót fogunk számlálni A' tiztségsben való elő mozdulás mindég a' Regimentnél fog lenni. — A' Német gyalog Regimenteknek parantsolatott, hogy a' közöttük lévő Magyarokat, ha a' Magyar Regimentekhez által-menni akarnának, szabadon ereszték őket.

Apró jegyzések.

Orosz fő Vezér' Románzovnak egy Mokilonnál a' Törökökkel esett tsatájáról emlékeznek némely Levélek; melynek le-irásával mi most azért nem foglaltatunk helyet Levelünkben; mert az egész hirt még eddig költeménynek tartjuk; de ha igaz találni közülni fogjuk a' mi Erd. Olvasóinkal. — Már a' mi egész Táborunk, a' mint fellyebb-is ki-tettzik, Téli-szállásba vagyon ki-rendelve, és a' mely Sergek még eddig meg-nem érkeztenek-is a' magok ki-jegyzett szállásokra, útban vagynak ide meg-érkezni. — A' Lov. Se. Vezéréről G. Kinszki Urról a' mondatik, hogy önként nyugodalmot kért volna ő Felségétől; mellyen annál inkább láttatnak némelyek tsudálokzni, mennél különesebb Jó-akarója vala ő Felsége ezen fő Vezér Urnak. — Azt írják egy Levelben a' Bánátból, hogy az a' kár, mellyet itt az Oláhok, nevezetesen azon az 1785-dikben épült 11 Sváb Helységekben tettenek, nem hamar orvosolható. Ezen Helységek az ő Felsége költségén és átyai gondoskodásán, 3 esztendőktől fogva alig épülhettenek vala jól-fel, és már most temető talpából oda vagynak. — A' két Popa, kiknek itt az Aklon kívül való járásért kötelet vetettenek nyakokba, 8000 n forintot ígertenek vala a' magok életékért.

A' Horváth-országi Táborról az iratik a' közönséges Levelékben, hogy ezen háború alkalmatosságával, tsak 452 má'sa orvosságot emésztettenek-meg.

A' vólt nagy emlékezetű Pruszizus Királynak nem régiben világosságot látott Könyveit meg-tiltották Frantzia-országban; de az Ujság' kívánók titkán még-is fokot vásároltanak belöle.